

AP 3 VURDÉR KONSEKVENSEN AF PRISFALD PÅ ØKOLOGISK FODERKORN FOR DIN BEDRIFT

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Et relativt stort udbud af omlægningskorn og økologisk korn i forhold til den aktuelle efterspørgsel har i efteråret 2019 medført vigende priser på disse produkter.

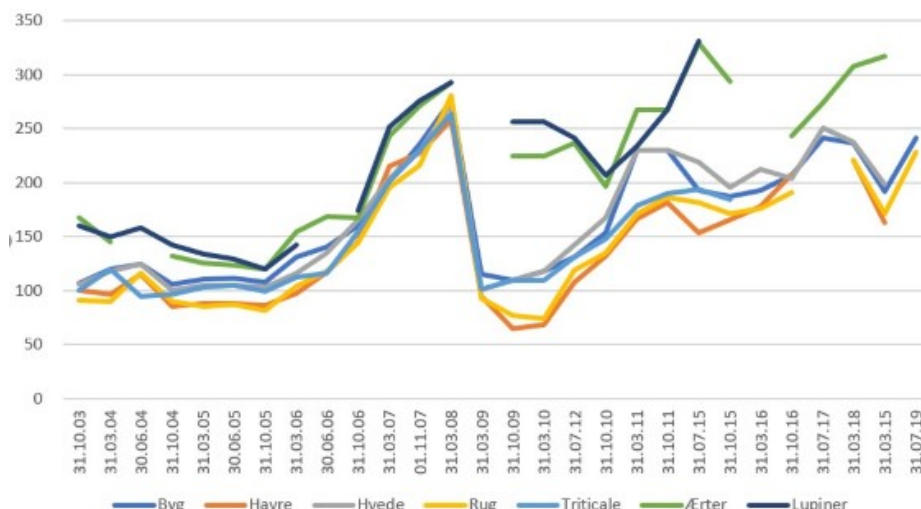
For den enkelte landmand kan større prisfald få alvorlige økonomiske konsekvenser. I den aktuelle situation må det forventes, at de fleste producenter har høstet udbytter på gennemsnittet eller derover i korn i 2019, hvilket trækker i den rigtige retning. Dog er de aktuelle priser på økologisk korn så meget lavere end de mest anvendte budgetforventninger, at det vil medføre væsentligt dårligere resultater end forventet, hvis hele avlen realiseres til de lave priser.

Hvis man som landmand står i overvejelser vedrørende omlægning til økologisk produktion, kan den aktuelle situation køle eller helt fjerne interessen. Reelt bør de lave priser blot understrege vigtigheden af altid at vurdere konsekvenserne af de forskellige valgmuligheder under forskellige vilkår.

I udgangspunktet vil en detaljeret analyse og vurdering af konsekvenserne ved en omlægning fra konventionel til økologisk produktion omfatte udarbejdelsen af et budget, som naturligt vil kunne stresstestes ved forskellige produktpriser.

Nedenfor gives et par eksempler på, hvordan man med mere enkle midler end et budget kan skabe sig et overblik over konsekvenserne af forskellige prisniveauer på korn.

Prisvariationerne har været betydelige – kan puljepriserne bruges til dette? (data fra farmtal.dk). Prisudviklingen understreger også, at mulighed for oplagring af afgrøderne kan være et vigtigt instrument til sikring af økonomien i produktionen.

Effekten af et prisfald afhænger af forhold, som er individuelle for bedrifterne, men i udgangspunktet kan en overordnet følsomhedsberegning på baggrund af økologiske afgrødekalkuler give et bud.

Nedenstående eksempler viser beregnede dækningsbidrag efter arbejde og maskiner i en række økologiske salgsafgrøder ved forskellige prisniveauer, dyrket på lerjord.

Tabel 1: Eksempler på beregnede dækningsbidrag efter arbejde og maskiner (DBII) i en række økologiske salgsafgrøder ved forskellige afgrødeprisniveauer, JB 5-6. Data www.farmtal.dk

	Forventet udbytte, hkg	(Pris) DB efter arbejde og maskiner (kr. pr. hkg) kr. pr. ha		
		Afgrødepris udgangspunkt	Afgrødepris minus 25 %	Afgrødepris minus 50 %
Vårbyg*	40	(190) 3.444	(143) 1.544	(95) -356
Vårhvede*	38	(190) 2.764	(143) 959	(95) -846
Havre*	50	(170) 4.460	(1,28) 2.334	(85) 210
Vinterrug*, linjesort	57	(150) 4.938	(150) 2.801	(75) 663
Vinterraps#	23	(620) 8.965	(465) 5.400	(310) 1.835
Alm. rajgræs til frø	9,5	(1.100) 7.273	(825) 4.660	(550) 2.048

* der er indregnet indtægt fra og omkostninger til bjærgning af halm.

behæftet med større dyrkningsmæssig risiko end kornafgrøderne.

Hvis du har fået udarbejdet en driftsgrensanalyse, kan du eventuelt anvende denne som grundlag for en vurdering af de økonomiske konsekvenser af faldende afgrødepriser.

Du kan meget let selv finde afgrødekalkulerne på www.farmtal.dk og eventuelt eksportere dem til Excel for selv af afprøve konsekvensen af ændrede udbytter og priser. Du kan også finde

eksempler på kalkulerne [her](#), hvor du ved en indtastning kan ændre prisniveauet på afgrøden.

Står man på tærsklen til omlægning, skal de beregnede umiddelbare konsekvenser af prisspænd suppleres med vurdering af de mange direkte og indirekte effekter, en omlægning til økologi også vil indebære. Det kan f.eks. omfatte:

- Mulighed for dyrkning af andre afgrøder med bedre dækningsbidrag og specialafgrøder
- Indtjening på husdyr
- Afsætning af korn til egen besætning eller salg af korn til markedspris
- Samarbejde med husdyrproducenter
- Adgang til husdyrgødning
- Ukrudtsbestand
- Ejendomsværdi
- ...

En god mulighed ved lave priser på afgrøderne er at arbejde med en andel af kløvergræs i planteavlssædskiftet. Der kan i biogasområder laves en beskedent økonomi på denne afgrøde, og dertil skal lægges, at der kommer en effektiv gødning retur samt at kløvergræsset har positive egenskaber i sædskiftet.

Det betyder, at der bliver tilsvarende mindre areal til mejetærskeren, og det har naturligvis konsekvenser for den samlede økonomi.

Der er regnet en del på det, og det viser sig, at det især i lavprisperioder er en positiv totaløkonomi i at lægge f.eks. 20 % af afgrødearealet ud i kløvergræs. Der er selvfølgelig færre arbejdstimer til aflønning, og det går også ud over landmanden, hvis ikke han kan sælge dem andet steds.

Læs eventuelt mere i [denne artikel](#) fra 2014, der behandler emnet indgående.